

Юлія АМОНС,

мол. наук. співроб. відділу бібліотекознавства
Інституту бібліотекознавства НБУВ

МОЛОДІ НАУКОВЦІ В СТРУКТУРІ КАДРОВОГО РЕСУРСУ НБУВ

У статті розкриваються особливості науково-дослідної роботи молодих науковців НБУВ. Аналізуються основні напрями та результати досліджень, тенденції розвитку кадрового потенціалу Бібліотеки.

Ключові слова: молоді науковці, кадровий ресурс, кадровий потенціал, науково-дослідна робота, керування кадрами.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ) (далі – Бібліотека) від самого моменту свого заснування була не тільки бібліотечною установою, а й науковою організацією. Засновники Бібліотеки, відомі та визнані світом учені та політичні діячі, такі як В. Вернадський, С. Єфремов, Г. Житецький (у подальшому її працівники) заклали ґрунтовний науковий фундамент найбільшої книгозбірні України. За понад 90 років свого існування НБУВ перетворилася на потужний науково-дослідний, науково-інформаційний та культурний центр вивчення проблем бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та архівознавства.

Науково-дослідній роботі сприяє також структура Бібліотеки, до якої входять п'ять науково-дослідних інститутів, п'ять центрів, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ), Фонд президентів України та Національна юридична бібліотека.

Підрозділи Бібліотеки згідно з планами науково-дослідних робіт проводять дослідження за відомчими темами та ініціативними проектами.

Традиційно основними науковими напрямами досліджень є: «Формування і використання науково-інформаційних ресурсів. Інформатизація бібліотек»; «Створення національної бібліографії. Українська біографістика»; «Нові технології збереження, консервації та реставрації бібліотечних фондів»; «Вивчення, збереження та видання української історико-культурної спадщини» [2].

У межах кожного напрямку виконуються відомчі науково-дослідні проекти та роботи.

Активну участь у науково-дослідній діяльності беруть молоді науковці Бібліотеки. Так, у межах комплексної науково-дослідної теми

«Інформаційні технології в системі інноваційної діяльності наукової бібліотеки» співробітником Інституту бібліотекознавства О. О. Ісаєнком було досліджено та узагальнено досвід упровадження інноваційних технологій у роботі провідних бібліотек України з 1980 р. до 2007 р.; здійснено технологічний аналіз розвитку інноваційних складових документного обслуговування; визначено пріоритети в інформаційному обслуговуванні електронними науково-інформаційними ресурсами користувачів сучасної бібліотеки, а також запропоновано стратегічні напрями розвитку інноваційних технологій у системі інформаційного обслуговування Бібліотеки. За результатами захищено кандидатську дисертацію «Розвиток інноваційних бібліотечних технологій інформаційного обслуговування в Україні (1980–2007)» [6]. Практичним значенням цієї роботи було те, що результати вивчення системи обслуговування провідних бібліотек України лягли в основу розробленої комплексної моделі інформаційного обслуговування користувачів сучасної бібліотеки; підготовлено рекомендації щодо удосконалення та підвищення ефективності роботи читальних залів НБУВ з обслуговування користувачів; статистичний матеріал, отриманий у результаті проведення досліджень, було використано для корегування передплатної політики Бібліотеки в представленні іноземних електронних науково-інформаційних ресурсів на веб-сайті та в інтранет-екстранет середовищі НБУВ.

У межах відомчих науково-дослідних тем «Книжкові та рукописні пам'ятки: історико-культурні дослідження бібліотечних зібрань, колекцій та рідкісних видань» й «Унікальні книжкові та рукописні фонди: науковий опис, державна реєстрація» молодшим науковим співробітником Інституту рукопису О. П. Бодак проведено фундаментальне дослідження, предметом якого була науково-бібліографічна діяльність М. Ю. Брайчевського, його внесок у розвиток історичної бібліографії й бібліографічного методу. У 2007 р. було захищено дисертаційне дослідження «Документальна історико-бібліографічна спадщина М. Ю. Брайчевського (1924–2001)» [1], в якому переглянуто наукову біографію вченого, встановлено пріоритетні напрями його досліджень і практичної діяльності з охорони пам'яток історії та культури; залучено до наукового обігу нові архівні документи з історії України, археології, джерелознавства та бібліографії. Було описано, класифіковано та систематизовано документи особового архівного фонду М. Ю. Брайчевського, який зберігається в НБУВ; репрезентовано основні положення наукових поглядів вченого. Дослідження мало велике практичне значення: до наукового обігу було залучено цілісну архівну спадщину М. Ю. Брайчевського, яка є фундаментальною базою для досліджень історії України.

У цьому ж році ще один молодий науковець Центру бібліотечно-інформаційних технологій Ю. В. Яковлева захистила дисертаційну

роботу «Засоби підвищення релевантності пошуку в інформаційних системах наукових бібліотек» [15], яка є складовою двох планових науководослідних робіт НБУВ «Формування і використання ресурсів електронних бібліотек» та «Формування ресурсів науково-інформаційного порталу України». Практичне значення цього дослідження полягало в підвищенні ефективності функціонування інформаційно-пошукових систем наукових бібліотек на основі організації зворотного зв'язку.

У 2004 р. Інститутом бібліотекознавства було завершено дослідження в межах відомчого проекту «Технологія й організація формування і використання інформаційних ресурсів наукової бібліотеки». Згідно з основними напрямками цього проекту співробітником інституту О. Г. Яковенко було проведено дослідження, об'єктом якого була організація й технологія використання інформаційних ресурсів у наукових бібліотеках. За результатами у 2005 р. захищено дисертаційну роботу «Організаційно-технологічні аспекти використання інформаційних ресурсів у наукових бібліотеках (1918–2004 рр.)» [14], в якій було запропоновано концептуальну модель технологічного процесу виконання замовлень користувачів НБУВ на бібліотечні документи з використанням автоматизованої технології документо видачі; розроблено науково-методичні засади діяльності служби бібліотечно-інформаційного забезпечення користувачів, визначено організаційні заходи з її створення та запропоновано типову структуру.

У межах виконання відомчих наукових тем «Рукописна спадщина діячів науки й культури України: джерелознавчі дослідження та археографічний опис» і «Книжкові та рукописні пам'ятки: історико-культурні дослідження бібліотечних зібрань, колекцій та рідкісних видань» у 2004 р. молодим науковцем Інституту рукопису Л. В. Лисенко виконано дисертаційне дослідження «Бібліотечні колекції та зібрання ХІХ–ХХ ст. як об'єкт археографічного та джерелознавчого опису» [7]. У цьому дослідженні було запропоновано обов'язкову систему облікових документів як різновид науково-довідкового апарату на ретроспективні колекційні фонди як на внутрішньобібліотечному, так і на загальнодержавному рівнях; встановлено особливості книжкових колекцій та зібрань як об'єктів наукового опису; розвинуто систему понятійно-категоріального апарату на історико-культурні фонди НБУВ у вигляді понять «колекція», «зібрання», «бібліотека» з метою визначення змісту об'єкта опису та експертизи цінності під час реєстрації як національного надбання на державному рівні. Науковцем було розроблено методика науково-реєстраційного опису та обліку документів для Державного реєстру національного культурного надбання, удосконалено систему науково-довідкового апарату на колекційні фонди бібліотек.

Молоді наукові співробітники Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та Фонду президентів України у 2009 р. виконували науково-дослідні роботи в межах відомчої наукової теми «Розвиток інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек у процесі демократичних перетворень українського суспільства».

Як бачимо, навіть далеко неповний перелік дослідницьких напрацювань молодих співробітників НБУВ свідчить про вагомий внесок у розвиток наукового доробку Бібліотеки.

Незважаючи на це, останнім часом дедалі частіше виникає необхідність перегляду змісту роботи працівника наукової бібліотеки, його обов'язків, професійних вимог, особливо це стосується молодих співробітників. Дедалі актуальнішими стають проблеми вдосконалення всієї системи керування кадровими ресурсами, постає питання оптимального планування роботи з кадрами [3]. Це дало б змогу надалі об'єктивно оцінювати кадрову ситуацію у Бібліотеці, розробляти рекомендації щодо прогнозування та формування кадрового ресурсу, зокрема поповнення науковими кадрами.

З метою визначення тенденцій кадрової динаміки щодо молодих науковців та вивчення основних процесів розвитку колективу Бібліотеки в межах науково-дослідної роботи «Управління бібліотечно-інформаційною діяльністю наукової бібліотеки» (2008–2010 рр.), був проведений детальний аналіз змін у кадровій ситуації НБУВ за 2004–2009 рр. Вивчалось коло наукових інтересів, наукова спрямованість молодих науковців. Переглядалися теми виступів на наукових конференціях і семінарах, статті, монографії та дисертаційні роботи, захищені в цей період.

Особлива увага приділялася молодим науковим кадрам як найбільш продуктивній та перспективній ланці кадрового складу. І хоча, безумовно, без досвідчених професіоналів подальший розвиток будь-якої організації неможливий, але й підтримка молодих співробітників є запорукою подальшого розвитку установи.

Насамперед потрібно зазначити, що НБУВ володіє достатньо освіченим, ґрунтованим, працездатним кадровим складом, здатним успішно проводити науково-дослідну та науково-інформаційну роботу, здійснювати високоякісне довідково-інформаційне обслуговування користувачів, надавати конкурентоспроможні послуги, методичну та консультаційну допомогу бібліотекам мережі тощо. У НБУВ зберігається високий освітній та професійний рівень колективу.

Науково-практична діяльність працівників Бібліотеки в основному визначається чотирма напрямками: книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство; інформаційні технології; документознавство й архівознавство; історія України.

Наприкінці 2009 р. у Бібліотеці працювало 218 наукових співробітників. З них 77 % (168 осіб) здійснює науково-дослідну роботу за

Молоді наукові співробітники Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та Фонду президентів України у 2009 р. виконували науково-дослідні роботи в межах відомчої наукової теми «Розвиток інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек у процесі демократичних перетворень українського суспільства».

Як бачимо, навіть далеко неповний перелік дослідницьких напрацювань молодих співробітників НБУВ свідчить про вагомий внесок у розвиток наукового доробку Бібліотеки.

Незважаючи на це, останнім часом дедалі частіше виникає необхідність перегляду змісту роботи працівника наукової бібліотеки, його обов'язків, професійних вимог, особливо це стосується молодих співробітників. Дедалі актуальнішими стають проблеми вдосконалення всієї системи керування кадровими ресурсами, постає питання оптимального планування роботи з кадрами [3]. Це дало б змогу надалі об'єктивно оцінювати кадрову ситуацію у Бібліотеці, розробляти рекомендації щодо прогнозування та формування кадрового ресурсу, зокрема поповнення науковими кадрами.

З метою визначення тенденцій кадрової динаміки щодо молодих науковців та вивчення основних процесів розвитку колективу Бібліотеки в межах науково-дослідної роботи «Управління бібліотечно-інформаційною діяльністю наукової бібліотеки» (2008–2010 рр.), був проведений детальний аналіз змін у кадровій ситуації НБУВ за 2004–2009 рр. Вивчалось коло наукових інтересів, наукова спрямованість молодих науковців. Переглядалися теми виступів на наукових конференціях і семінарах, статті, монографії та дисертаційні роботи, захищені в цей період.

Особлива увага приділялася молодим науковим кадрам як найбільш продуктивній та перспективній ланці кадрового складу. І хоча, безумовно, без досвідчених професіоналів подальший розвиток будь-якої організації неможливий, але й підтримка молодих співробітників є запорукою подальшого розвитку установи.

Насамперед потрібно зазначити, що НБУВ володіє достатньо освіченим, ерудованим, працездатним кадровим складом, здатним успішно проводити науково-дослідну та науково-інформаційну роботу, здійснювати високоякісне довідково-інформаційне обслуговування користувачів, надавати конкурентоспроможні послуги, методичну та консультаційну допомогу бібліотекам мережі тощо. У НБУВ зберігається високий освітній та професійний рівень колективу.

Науково-практична діяльність працівників Бібліотеки в основному визначається чотирма напрямками: книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство; інформаційні технології; документознавство й архівознавство; історія України.

Наприкінці 2009 р. у Бібліотеці працювало 218 наукових співробітників. З них 77 % (168 осіб) здійснює науково-дослідну роботу за

напрямом книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство (07.00.08) (див. рис. 1)¹⁵. Це переважно наукові співробітники Інституту бібліотекознавства, Фонду президентів України, Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів, Інституту української книги, Інституту рукопису, Центру консервації та реставрації, Культурно-просвітницького центру, Науково-видавничого центру, науковці Служби інформаційно-аналітичного забезпечення та Національної юридичної бібліотеки. 10 % науковців (21 особа) розробляють проблеми за напрямом «Автоматизовані системи керування та прогресивні інформаційні технології» (05.13.06). Це – у переважній більшості – наукові співробітники Центру бібліотечно-інформаційних технологій, Служби інформаційно-аналітичного забезпечення та Національної юридичної бібліотеки, а також науковці Фонду президентів України. 21 науковий співробітник (10 %) Інституту архівознавства працює за напрямом «Документознавство, архівознавство» (07.00.10). Вісім наукових співробітників Інституту біографічних досліджень (3 %) здійснюють науково-дослідну роботу в напрямі «Історія України» (07.00.01).

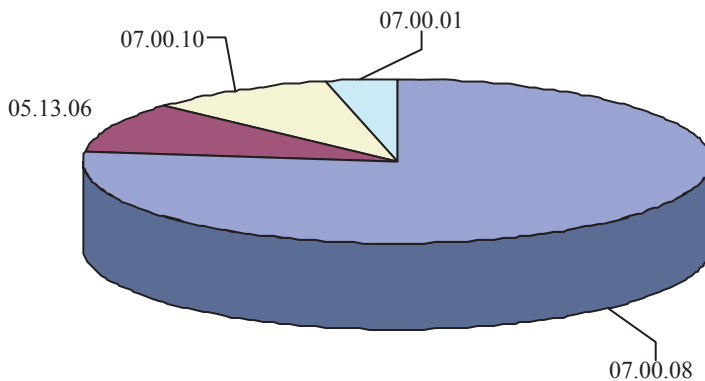

Рис. 1

З 218 наукових співробітників Бібліотеки майже чверть (42 особи) становлять молоді науковці.

¹⁵ У діаграмах та в тексті коди шифрів спеціальностей подано станом на 2009 р., зміни в шифрах спеціальностей були враховані.

Більшість молодих наукових співробітників – 30 осіб (74 %) (див. рис. 2) також обрали для науково-дослідної роботи книгознавчий та бібліотекознавчий напрям (07.00.08). Це переважно молоді співробітники Інституту бібліотекознавства, Інституту української книги, Інституту рукопису, Служби інформаційно-аналітичного забезпечення та Національної юридичної бібліотеки. Дев'ять молодих науковців Інституту архівознавства (20 %), як і їхні старші колеги, працюють за напрямом «Документознавство, архівознавство» (07.00.10). По одному молодому науковцю з Фонду президентів України та з Центру бібліотечно-інформаційних технологій виконують дисертаційні дослідження в межах напрямку «Автоматизовані системи керування та прогресивні інформаційні технології» (05.13.06), ще один науковий співробітник Інституту біографічних досліджень працює за напрямом «Історія України» (07.00.01).

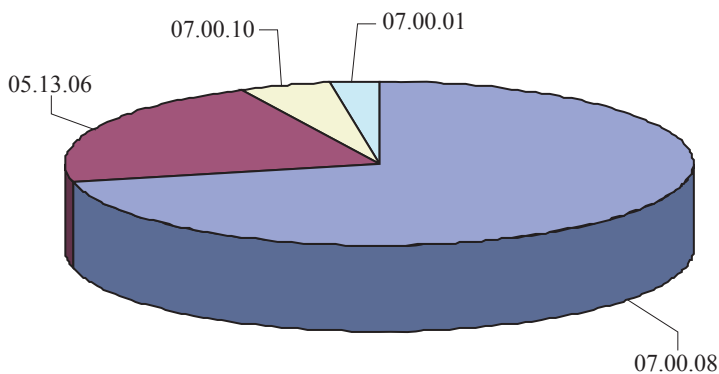

Рис. 2

Загалом, у Бібліотеці спостерігається позитивна тенденція збільшення кількості наукових співробітників, у тому числі й молодих науковців. На кінець 2009 р. від загальної кількості співробітників наукові співробітники становили 23 %, а від загальної кількості науковців Бібліотеки молоді наукові співробітники становили 20 %.

За шість років у Бібліотеці поступово збільшується співвідношення фахівців, які мають науковий ступінь кандидатів та докторів наук (див. табл. 1).

Хоча кількість молодих наукових співробітників у 2009 р. порівняно з 2004 р. дещо зменшилася, кількість молодих науковців, які мають ступінь кандидата наук, зростає.

Для підготовки наукових кадрів з 1993 р. у Бібліотеці діє спеціалізована вчена рада із захисту кандидатських та докторських дисертацій та аспірантура.

Таблиця 1

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Усього наукових співробітників НБУВ	195	197	207	211	212	218
у т. ч. молодих науковців	51	44	53	48	46	42
Кількість докторів наук	3	4	4	5	5	5
Кількість кандидатів наук	63	66	69	71	72	75
у т. ч. молодих науковців	12	10	12	3	11	16

У 2009 р. в аспірантурі НБУВ навчалоя 17 осіб (дев'ять – з відривом від виробництва, вісім – без відриву від виробництва). Крім того, 40 співробітників Бібліотеки працюють над дисертаціями як пошукувачі.

Після закінчення аспірантури найбільш перспективні молоді науковці мають можливість бути зарахованими в штат Бібліотеки. Відповідно до плану поповнення штату молодими спеціалістами у 2009 р. зараховано одного випускника аспірантури (2008 р. – одна особа, 2007 р. – дві особи, 2006 р. – три, 2005 р. та 2004 р. – по одній особі).

Наукові співробітники активно працюють над дисертаційними роботами. У 2004 р. три молоді науковці успішно захистили кандидатські дисертації; у 2005 р. – дев'ять кандидатських (чотири з них захистили молоді науковці) та одна докторська дисертації; у 2006 р. – вісім кандидатських дисертацій (три з них – молоді науковці); у 2007 р. – 10 кандидатських (п'ять захищено молодими співробітниками) та одна докторська дисертації; у 2008 р. – п'ять кандидатських дисертацій (чотири – молодими співробітниками); у 2009 р. було захищено лише дві кандидатські дисертації, але захистили їх саме молоді наукові співробітники. Тобто з усіх захищених у Бібліотеці дисертаційних робіт у визначений період половина захищена саме молодими науковцями.

Спеціальності, за якими були захищені дисертації науковцями НБУВ за досліджуваний період: книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство – 16 наукових спеціалістів (з них шість молодих учених); історія України – шість наукових спеціалістів (з них п'ять молодих учених); історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисциплі-

ни – п'ять молодих учених; документознавство, архівознавство – один науковий спеціаліст; образотворче мистецтво – один науковий спеціаліст; автоматизовані системи керування та прогресивні інформаційні технології – три наукові спеціалісти (з них один молодий науковець); онтологія, гносеологія, феноменологія – один науковий спеціаліст; етнологія – один молодий учений; українська мова – два молоді вчені; теоретичні основи інформатики та кібернетики – один молодий учений.

Наявність можливості продовжити навчання, розвивати творчий і професійний потенціал, займатися розробкою наукових досліджень приваблює наукових спеціалістів, надає можливості професійного зростання, займатися науково-практичною діяльністю.

У НБУВ при вченій раді існує постійно діюча комісія для роботи з молоддю. Найбільш актуальні та перспективні напрями наукових досліджень молодих учених НБУВ заохочуються іменними стипендіями Президента України та Національної академії наук України, надаються різноманітні гранти.

З 2004 до 2009 рр. стипендії Президента України для молодих учених отримували три науковці, стипендії НАН України для молодих учених – 27 молодих наукових співробітників.

За визначений період стипендіальні дослідження в основному велися у межах науково-дослідних робіт Бібліотеки. Цікаве дослідження проводилося молодим науковцем Інституту української книги Л. В. Лисенко щодо вивчення, збереження та видання української історико-культурної спадщини в межах наукової теми Бібліотеки «Книжкові та рукописні пам'ятки: історико-культурні дослідження бібліотечних зібрань, колекцій та рідкісних видань».

У межах планової відомчої теми «Історія Національної академії наук України. 1946–1950 рр.» молодим співробітником Інституту архівознавства О. В. Січовою розроблялися питання науково-нормативного та методичного забезпечення формування Архівного фонду НАН України на сучасному етапі, упровадження нових інформаційних технологій у діяльність архівних та діловодних служб установ НАН України; проводилися наукові дослідження, зосереджені на джерелознавчому та історико-документознавчому аналізі Архівного фонду НАН України тощо. Молоді наукові співробітники Фонду президентів України в межах виконання відомчого наукового дослідження на 2007–2009 рр. «Розвиток інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек у процесі демократичних перетворень українського суспільства» працювали над темою «Інститут президентства в Україні: джерела дослідження» (В. М. Удовик); займалися розробкою методологічних засад створення наукового порталу як базової компоненти єдиного науково-інформаційного простору держави та мережових технологій формування й ефективного використання його інформаційних ресурсів (Т. В. Симоненко).

Молоді науковці заохочувалися стипендіями також і за особистий внесок у наукову роботу за такими напрямками: розробка та впровадження бібліотекознавчих засад створення електронної бібліотеки України; розробка проблем еволюції політичної думки в Україні; історико-архівознавчі дослідження діяльності НАН України та опрацювання науково-методичних проблем формування архівного фонду НАН України; наукова розробка проблеми гуманітарного розвитку науки в демократичному суспільстві та інформаційно-аналітичної діяльності тощо.

На матеріалах найбільш цікавих і перспективних розробок у подальшому виконувалися дисертаційні роботи.

За грантом НАН України для молодих учених та згідно з Постановою НАН України «Про результати конкурсу науково-дослідних робіт молодих учених» молодим науковим співробітником Інституту бібліотекознавства О. О. Сербіним у 2009 р. виконано перший етап науково-дослідної роботи на тему «Еволюція класифікацій наук та бібліотечних класифікаційних систем». Підготовлено монографію «Бібліотечно-бібліографічні класифікації: історична еволюція та сучасні тенденції розвитку».

Молоді науковці Бібліотеки беруть активну участь у громадській діяльності, вони є членами профспілкового комітету НБУВ, входять до молодіжної секції центрального комітету профспілки НАН України, до складу вченої та науково-видавничої ради Бібліотеки, є членами Ради молодих науковців НБУВ.

Для молодих учених та аспірантів кожного року Бібліотека організовує та проводить академічні заходи, у межах яких проходять семінари-практикуми, які також дають змогу молодим науковцям показати результати своєї наукової діяльності.

Загальною тенденцією останніми роками є збільшення плинності кадрів і відплив спеціалістів (у тому числі й молодих). Але такі процеси є природними й закономірними для великих організацій зі складною структурою. Так, у 2004 р. звільнилося 67 співробітників, у 2005 р. – 68, у 2006 р. – 83, у 2007 р. – 79, у 2008 р. – 71 співробітник. Винятком із цієї динаміки є лише 2009 р. – звільнилося лише 38 співробітників, із них шість наукових співробітників (три молоді науковці). Але такий невеликий показник звільнень пов'язаний зі світовою фінансовою кризою, яка призвела до певної стабілізації кадрів за рахунок загального скорочення робочих місць та неможливості переходу на інші місця роботи.

Протягом останніх років кількість спеціалістів до 35 років, які йдуть працювати в Бібліотеку, також скоротилася майже вдвічі: у 2004 р. на роботу було прийнято 43 молоді спеціалісти, у 2009 р. – 14.

Дещо покращив ситуацію ряд заходів адміністрації Бібліотеки, які дали змогу істотно знизити вплив кадрів і зменшити їх плінність: були переглянуті в бік збільшення розміри персональних надбавок, забезпечено працівників пільговими путівками в оздоровчі пансіонати.

Таким чином, можна зазначити, що склалася певна спадкоємність у науково-дослідній та практичній діяльності НБУВ. Молоді науковці успішно продовжують традиції Бібліотеки, підтримують її високий професійний рівень. Але визначені тенденції щодо скорочення кількості молодих науковців у Бібліотеці потребують послідовного вирішення завдань формування інноваційної організаційної моделі управління, яка орієнтована на сучасний стан ринку праці; оптимізацію соціально-психологічного клімату в колективі [5]; моральне та матеріальне стимулювання працівників, а особливо молодих. У процесі вдосконалення кадрової політики обов'язковим є формування корпоративної культури та підвищення професійної самосвідомості молодих наукових співробітників [4].

Список використаних джерел

1. *Бодак О. П.* Документальна історико-бібліографічна спадщина М. Ю. Брайчевського (1924–2001) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 07.00.08 / О. П. Бодак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2007. – 18 с.
2. Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского / Е. В. Воскобойникова-Гузева // Библиотеки Национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития : науч.-практ. и теорет. сб. – К., 2008. – Вып. 6. – С. 30–44.
3. *Воскобойникова-Гузева О. В.* Соціально-професійна структура наукової бібліотеки: тенденції змін / О. В. Воскобойникова-Гузева // Бібл. вісн. – К., 2002. – № 5. – С. 12–17.
4. *Горовий В.* Імідж бібліотечного працівника в сучасній науці / В. Горовий // Бібл. вісн. – К., 2002. – № 5. – С. 3–7.
5. *Жукова В.* Бібліотечні кадри: проблеми соціального захисту [Електронний ресурс] / В. Жукова. – Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com/vk7.html>. – Назва з екрана.
6. *Ісаєнко О. О.* Розвиток інноваційних бібліотечних технологій інформаційного обслуговування в Україні (1980–2007 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 27.00.03 / О. О. Ісаєнко / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2009. – 20 с.
7. *Лисенко Л. В.* Бібліотечні колекції та зібрання XIX–XX століття як об'єкт археографічного та джерелознавчого опису : автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 07.00.08 / Л. В. Лисенко / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2004. – 19 с.

8. Звіт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського про наукову та науково-організаційну діяльність у 2009 році. – К., 2010. – 60 с. : дод.
9. Звіт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського про наукову та науково-організаційну діяльність у 2008 році. – К., 2009. – 65 с. : дод.
10. Звіт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського про наукову та науково-організаційну діяльність у 2007 році. – К., 2008. – 68 с. : дод.
11. Звіт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського про наукову та науково-організаційну діяльність у 2006 році. – К., 2007. – 65 с. : дод.
12. Звіт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського про наукову та науково-організаційну діяльність у 2005 році. – К., 2006. – 54 с. : дод.
13. Звіт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського про наукову та науково-організаційну діяльність у 2004 році. – К., 2005. – 50 с. : дод.
14. *Яковенко О. Г.* Організаційно-технологічні аспекти використання інформаційних ресурсів у наукових бібліотеках (1918–2004 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 07.00.08 / О. Г. Яковенко / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2005. – 20 с.
15. *Яковлева Ю. В.* Засоби підвищення релевантності пошуку в інформаційних системах наукових бібліотек : автореф. дис. ... канд. техн. наук : спец. 05.13.06 / Ю. В. Яковлева / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2007. – 18 с.